

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egy évre --- 16 kor.
 Negyedévre --- 4 "
 Helyben hához hordva:
 Egy évre --- 20 kor.
 Negyedévre --- 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egy évre --- 24 kor.
 Negyedévre --- 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

Asszerkesztőség köziratok visszaszolgáltatása
 vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 30

A választások.

Két napja múlt el a választási küzdelemnek. Sokkal simábban, mint eddig mondhatnók szokatlanul csöndesen. Terrorizmus nincs, vesztegetés nincs, korrupció nincs s egy-két nemzetiségi, egy néhány önjelölt akarnok kétségbeesett erőlködését leszámítva, a legideálisabb választás jegyében folyik a nemzet ünnepélyes megnyitkozása az urnák előtt.

Tudósításunk csak megközelítő képét adja az első két nap eredményeinek. Annyi mindenesetre kilátszik belőle, hogy a függetlenségi párt hatalmas abszolút többséggel vezet.

Mit jelent ez vajjon a kiegyezés híveire nézve? Azt-e, hogy Deák Ferencz nagy alkotása eléget élt arra, hogy ellemessék? Korántsem. A választások eredménye, amely egyébként régóta előrelátható volt, azt mutatja, amit már többször hangsúlyoztunk, hogy a párt-keretek, amennyire lehetséges közeledtek egymáshoz. A 48 voltaképpen azon van, hogy a 67-es nemzeti tartalma kiépíttessék. A 67 is azon dolgozik, hogy amit megvalósíthat a 48 követelményeiből, azt kivihesse.

De hát ki bolygatná most a mi elválaszt, amikor mindenki az összekötő kapcsolatot keresi? Kié a győzelem? Az egész magyar hazáé, az egyetemes magyar nemzeté, amely a koalíció jegyében oly örvendetes eredményeket ér el a közélet purifikációja s a nemzeti jólét megeremtése körül.

Az új képviselők.

Néppártiak.

Artim Mihály (Zboró).
 Buzáth Ferencz (Rum).
 Csizmazia Ferencz (Szempsz).
 Darányi Ferencz (Baksa).
 Förster Ottó (Sárvár).
 Gyuriss Emil (Csacza).
 Jánoky Gyula (Baán).
 Mailáth Géza gróf (Szécsény), Molnár János (Eszterháza).
 Rakovszky István (Csorna).
 Simonyi-Semadam Sándor (Németújvár).
 Szmrecsányi György (Vágbesztercze).
 Tólos István (Nagymarton).
 Zboray Miklós (Marczali), Zichy Aladár gróf (Nagykanizsa).

Függetlenségek:

Bottlik János (Vác), Barabás Béla (Arad), Benyovszky Sándor (Duna-Vecse), Bakonyi Samu (Debreczen), Batthyány Tivadar (Pécs), Bottlik István (Mező Keresztes), Barta Odön (Felvidék), Bozóky Árpád (Kunszentmárton), gróf Benyovszky Rezső (Kölesd), Bernát Zoltán (Nagykapos), Berzsenyi Jenő (Kis-Czell), Batthyány József gr. (Keszthely), Buza Barna (S.-A. Ujhely), Brázay Zoltán (Illyefalva), Burgyán Aladár (Késmárk).

Csányi Sándor (Dárda), Csépan Géza (Gyöngyöspata), Chernell Gyula (Atád), Dálnokály-G Gyula (Kolos), Csontos Andor (Vai).
 Dudits Endre (Huszt).

Endrey Gyula (Hódmezővásárhely), Egri Béla (Pécsvárad), Eichner Zsigmond (Zalasztgrót).

Fernbach Károly (Kornája), Ferenczy Géza (Nagyajta), Ferdinándy Béla (Mohács), Faragó Antal (Csongrád), Fried Lajos (Munkács).

Geréb János (Berecz), Gubodi Ferencz (Nagykörös), Györgypál Domokos (Csikszereida), Günther Antal (Igló), Gáspár János (Nagyenyed).

Holló Lajos (Félegyháza), Hebron József (Dédesd), Horváth Gyula (Csákvár), Helebront Géza (Függed), Hédárváry Lehel (Gödöllő), Hoffmann Ottó (Tab), Hrabovszky Guidó (Kisvárd), Hinleder Ernő (Oklánd), Hentaller Lajos (Somló-Vásárhely), Havi Frigyes (Facsét), Haviár Dániel (Szarvas), Hoitsy Pál (Pápa).

Inkei József (Csurgó), Irsai József (Gyalu).

Justh Gyula (Makó), Jankovich Marczel (Füle), Justh János (H.-Szoboszló), Jeszenszky Ferencz (Szent-Lőrinc), Justh György (Stubnya).

Keress György (Sásd), Kubik Béla (Mezőcsáth), Keglevich Gyula (Pétervására), Kovács Ernő (Szalka), Kuszka István (Ócsa), Káron József (Nógrád), Kubinyi Márton (Szirák), Krasznay Ferencz (Dunapatály), Kállay Lipót (Nyirbogdán), Kállay Ugul (Veszprém), Kaufmann Géza (Ugod), dr. Kállay Tamás Székelyudvarhely, dr. Kovács Albert (Székelyudvarhely), Kelemen Béla (Tápé).

Labne Hugó (Kőszeg), Lovászy Márton (Ó-Kanizsa), Lázár Pál (Bácsalmás).

Meskó László (Nyiregyháza), Majthényi Adám (Mező-kövesd), Madarász József (Sárkeresztur), Malatinszky György (Poroszló), Molnár Alkert (Losonc), Mezőssy Béla, (Nagykálló), Máriássy Mihály (Lőcse).

Dr. Nagy Emil (Szolnok).
 Olay Lajos (Szigetvár), Okolicsányi László (Jákóhalma).

Putnoky Mór (Putnok), Papp Elek (Nádudvar), Pogány Lajos (Tét), Polónyi Dezső (Kézdivásárhely), Pataky László (Dicsőszentmárton), Pozsgay Miklós (Dunakeczel), Papp Zoltán (Tiszalök), Polónyi Géza (Ungvár).

Rátkay László (Pinczehely), Rajk Aladár (Baja), Rákosi Viktor (Hajdunás), Ráth Endre (Kézdivásárhely).

Saághy Gyula (Somorja), Sümeghy Vilmos (Gyergyószent-Miklós), Samassa János (Ká-

polna), Szabó Kálmán (Debreczen), Szent-Iványi Árpád (Kövi), Szereday Aladár (Teke), Szemere Huba (Monor), Szluha István (Paks), Szluha János (Szakcs), Szabó István (Zámoly).

Thaly Kálmán (Debreczen), Telnay Lajos (Siklós), Török Ferencz (Csikkarczfalva), Tóth János (Mezőtur), Thaly László (Kaposvár).

Uray Miklós (Nyirbátor).
 Vajay István (Szalánta), Vásárhelyi Dezső (Pécska), Virághy Gyula (Tata).

Zichy Miklós gr. (Udvard), Zichy Vladimír (Balassa-Gyarmat), Ziegler Kálmán (Csáktornya).

Alkotmánypártiak:

Andrássy Gyula gróf (Kassa és Olaszliszka), Andrássy Géza gróf (Rozsnyó).

Bernáth István (Rimaszombat), Batthyány Lajos gróf (Bovajk), Baross Jusztin (Trencsén), Bottlik István (Sziács), Bolgár Ferencz (Kismarton).

Csepregi István (Végvár), Czobor László (Korpona).

Darányi Ignác (Tapolca), Desseffy Emil (Töketeres).

Endrődy Gyula gróf (Felsőőr).

Horváth Artur báró (Balavásár).

Ivánka Oszkár (Ipolság), Jungensfeld Károly (Lubló).

Kabdebó Gergely (Lippa).

Miklós Ödön (Sirmabesenyő).

Nagy Ferencz (Felsővissó), Nekrebeczky György (Nagyberezna).

Révay Simon báró (Szocsány).

Szell Kálmán (Szentgothárd), Szerényi József (Brassó II, Oravicza).

Ifj. Wekerle Sándor (Brezsnóbánya).

Zichy János gróf (Szabadbáránd).

Nemzetiségiek:

Copony Trángott (Brassó I), Suciú János (Borosjenő), Musitzky Döme (Titel).

Pártonkívüliek:

Nyegre László (Ökörmező), Serbán Miklós (Fogarás).

Választási mozgalmak.

A vármegyében.

Ugra. Nagy az izgalom az ugrai kerületben; minél közelebb jön a választás napja, annál nagyobb az izgalom. A hangulatot csak tüzesebbé tette Barabás Bélának vasárnapi látogatása. Semmi esetre sem volt tapintatos dolog Barabásnak ezt a kirándulást tanácsolni. A komádiak olyan zajjal fogadták a vendégeket, hogy a kiutazás célja, Komádi meghódítása teljesen meggyusult.

A kellemetlen benyomás eloszlatására hangsúlyozzák a kerület Stokker-párti szavazói, hogy a viharos fogadtatás éppen nem Barabásnak szólt, akit a kerület minden szavazója tisztel, szeret és becsül.

CZILLER IMRE

Nagyáruháza, Olasz Fő-utca.

110k üzlet Szent László-tér

Távbeszélő 232.

Mindennemű futó, ebédő, és salon szőnyegek, csipke, selyem, gyors, plüsch függönyök, asztal és ágyterítők, függönyök és terítőkben, utazó és kocsitakarókban.

Torontáli

legnagyobb választék.

Linoleum és bőrvásznak.

Ocassió

Május 1-től 18-ig.

Szőnyeg áruházamban

termésesen leszállított árak mellett kerülnek eladásra.

Még egy megjegyzésünk van. Kezdetől fogva nem elegyedtünk a függetlenségi párt ugrai testvérhaborujába. Hogy itt most mégis hozzászólunk, nem magunk kezdeményezése folytán, hanem egyenesen Halász Lajos dr lapjának és pártjának prokativ magatartása következtében történik. A nevezett lap, a hivatkozott párt ugyanis jónak látja nagy haragjában, Stocker előnyomulásának láttára a pap-ságot, főként pedig a katolikus klérust gyanusítani és szidalmazni. Ha Halász pártja azt hiszi, hogy a kerület meggyőződéses keresztény választói előtt ez a csunya kortesfogás jó ajánlólevél, ez esetben módfelett csalódik. Az az állítás egyébként, mintha Stocker József dr. a katolikus klérus pénzén lépett volna föl, teljesen alap nélküli rágalmazás.

Karhatalom és a választókerületek.

A megye alispánja által kérelmezett katonai karhatalom kirendelését csak részben teljesítette a miniszter. A legtöbb kerületben nem kapták meg a kellő katonaságot, mely a közbiztonságot megtudná védeni. Így az élesdi kerületben, hol előre láthatólag nagyobb összetűzések lesznek a felizgatott nemzetiségiekkel, felemelt létszámú csendőrség nem lesz képes fenntartani a rendet. Emiatt a fősolgabírók kérelemmel járultak tegnap az alispánhoz, hogy az általuk kért katonaság minél előbb ki legyen rendelve a választókerületekbe, nehogy késedelem esetén a vagyon és személybiztonság teljes veszedelembé kerüljön.

Farkasházi panasz.

Tegnap Farkasházi Zsigmond, az élesdi kerület függetlenségi jelöltje, panaszt emelt a belügyminiszternél, hogy a kerület választási elnöke oly intézkedéseket tett már tegnap, mely a választási elnöknek jelenleg nincs jogában.

A panaszra a belügyminiszter a következő távirati intézkedést tette:

A vármegyei központi választmány elnökének.

Az élesdi választókerület jelöltje, Farkasházi Zsigmond panaszolja, hogy az élesdi választókerület elnöke elrendelte miszerint április 30-tól kezdve Élesdre és Élesdről csakis az elnök engedelmével lehet távozni. Erről a panaszról azonnali intézkedést és jelentést várok.

Belügyminiszter.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Május 3. Képviselőválasztás Nagyváradon.

Május 5. Főispáni installáció a megyénél.

Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Máj. 19. Száznapos ünnepély a hadapródiskolában.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy *ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Lapunk legközelebbi száma a helyi sajtóval történt közös megállapodás folytán május 3-án jelenik meg.

* **Személyi hír.** Reismann Mór, a Bihar-megyei kereskedelmi bank vezérigazgatója olaszországi utjából haza érkezett s átvette az intézet vezetését.

* **Májusi ájtatosságok.** Tegnap este tartattak meg a kath. plebánia templomokban az első Mária-ájtatosságok. A hívek zsufozásig megtöltötték a templomokat. Ezután május hó folyamán minden nap tartatnak májusi litániák az olaszii plebánia templomban este fél 7 órakor, a Szent László-templomban pedig este 7 órakor.

* **Előkészületek a választásra.** Megemlékeztünk tegnapi különkiadásunkban arról a sajnálatos verekedésről, amely a Barabás Béla programbeszède után a bandérium tagjai és a szociálisták között lefolyt s amelyenél a szociálista párt irodáját megostromolták. A kereskedelmi alkalmazottak szakegylete tegnap feljelentést tett s ez alapon a rendőrség a zavargásban és rombolásban résztvevő egyének ellen a bűnvádi eljárást folyamatba tette. — Vasárnap éjjel 1 óra tájban Timár utcában a tanunkások szakegyletének helyiségét támadta meg egy 7—8 tagú csoport s az ablakokat beverték. A kár állítólag 43 korona. A károsok feljelentésére a tettesek ellen a nyomozást megindították.

* **Főispánok beiktatása a szomszéd-ban.** Kolozsmegye és Békésmegye május 3-án tartják meg a főispáni beiktatást a szokásos ünnepségek keretében. Mint már írtuk, mindkét testvértörvényhatóság a beiktatásra az ősi szokáshoz híven, meghívta Nagyvárad városát is. A városi tanács elhatározta, hogy udvarias átrabban köszönetet mond a meghívásért, de hivatalosan senki sem vesz részt a város részéről az ünnepélyen, mivel éppen május 3-án lesz Nagyváradon a képviselőválasztás.

* **Azonossági tanúk a választás-nál.** A Nagyváradon május 3-ikán, csütörtökön végbemenő képviselőválasztáshoz tegnap jelölte ki a városi tanács a személyazonossági tanukat. Az első szavazatszedő küldöttséghez Bordé Ferencz főjegyzőt és Darvassy Lajos tanácsnokot, a II-ik szavazatszedő küldöttséghez Lukács Ödön tanácsnokot és Ragány János főszámvevőt küldötték ki a szavazók személyazonosságának igazolására.

* **Csillaghullás.** A május elseje alkalmával történt előléptések érdeklik: Ezredessé lett Mayor Miklós, a honvédhédapródiskola parancsnoka; őrnagygyá Schwarcz Géza a 4. gyalogezrednél, I. osztályú századossá Hajdu István Pozsonyban, Zchentmayer József a n.-várad hadapródiskolánál, II. osztályú századossá Vukelich Milivog a hadapródiskolánál, Kirchlechner Károly a marosvásárhelyi ezredhez való áthelyezés mellett, garamszegi Géczy István a 4. gyalogezrednél, főhadnagygyá Apáthy Jenőt a hadapródiskolánál, Derényi Emil és Mezey Gyulát a 4. gyalogezrednél, a lovasságnál II. osztályú századossá Vicsián Eleket a hadapródiskola állományában.

* **A megyei központi választmány ülése.** Biharvármegye központi választmánya ülést tartott, melyen Keszthelyi Zoltán elnöklété alatt jelen voltak Wallner Ödön, Hranyczy Károly, Czifra Gerő, Jerzsák István, Fráter Kálmán, Balogh János, Miskolczy Árpád. A választmány az előkészített ideiglenes 1907. évi képviselőválasztók névjegyzékére vonatkozólag hozott határozatot. A határozat szerint a névjegyzék ki lesz küldve az illetékes községeknek, hogy arra vonatkozólag mindenki idejekorán megtehesse észrevételeit. A kiküldött névjegyzékek október 1-ig lesznek közszemlére kitéve a községek hivatalos helyiségeiben. Október 1-ig az előjáróság útján mindenki megteheti észrevételét és október 1 elteltével a kigazított névjegyzék vissza fog küldetni a központi választmánynak.

* **Katonaság a választáson.** Azt gondoltuk, hogy a képviselőválasztás simán, minden legkisebb zavaró incidens nélkül fog végbemenni Nagyváradon, azonban most már úgy látszik, hogy még sem lesz olyan sima lefolyású,

mint hittük. A város polgármestere a miniszterhez fordult, hogy szükség esetére a fegyveres erő rendelkezésére álljon. A miniszter intézkedéséből a nagyváradai választásra 400 gyalogos és 100 huszár fog készenlétben állani, hogy komolyabb veszély esetén a zavargást elnyomja. Mint halljuk, a vasárnapi verekedések folytán, valószínűleg már a választás reggelén katonai kordont vonnak a választás helyiségénél a pártok elkülönítésére.

* **Uj gazdák.** A Sas és Zöldfa épületei máától kezdve az új tulajdonosok: dr Adorján Emil és dr Kurländer Ede birtokába mennek át. Tegnap Komlóssy József gazdasági tanácsos adta át az épületeket. Mint halljuk, az új tulajdonosok még ez őszszel megkezdik a Sas újjáépítését.

* **A függetlenségi párt választmányi ülése.** A nagyváradai függetlenségi párt ma délután választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait a következőkben, ez uton hívja meg a párt elnöke.

Meghívó.

A függetlenségi párt választmányi tagjait felkérem, miszerint a ma, május 1-én délután fél hat órakor a 48-as kör helyiségében tartandó választmányi ülésen teljes számmal megjelenni sziveskedjenek.

Az ülés tárgya lesz a választási munkálatok előkészítésének megbeszélése.

Nagyvárad, 1906 május 1-én.

Szokoly Tamás,
pártelnök.

* **Kétféle mértékkel.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága legutóbb 8000 kor. bértartozást engedett el Hillinger Lipótnak, a Sas bérlőjének, tekintettel arra, hogy a Sas vendéglő és szálloda forgalma az utóbbi időben teljesen pangott s bérlője tönkrement. Mikor ezen határozatot hozta a törvényhatóság már akkor rámutattak arra, hogy Maresch Károly, a Zöldfa szálloda és vendéglő bérlője szintén egy nagy vagyont vesztett el s most teljesen pang úgy a szálloda, mint a vendéglő, tehát méltányos, hogy ennek is engedjen el a város bizonyos összeget. A városi tanács azonban nagyon is kétféle mértékkel mér. Maresch Károly 4661 korona bértartozásáért biztosítási végrehajtást rendelt el. Ez a szigorú eljárás legalább is korai, mert ezen összegért még mindig nyújt Maresch Károly megfelelő biztosítékot. A tanácsnak az álláspontja bizonyára még jól megérdemelt kritikában fog részesülni mert az ilyen kétféle mérték alkalmazása nagyon is visszatetsző.

* **Az őssi—nagyvárad vasut építése.** Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott teljes ülésében foglalkozott az őssi—nagyváradai helyi-érdekű vasut terveivel és az építés engedélyezésével. A terveket felküldik jóváhagyás végett a kereskedelmi miniszterhez, az építkezésre azonban a tanács nem adta meg ezúttal a helyhatósági engedélyt, hanem bevárja, míg a miniszter a terveket jóváhagyja. A városi villamos társaságnak engedélyt adott a miniszter, hogy a László-malom előtt a Peczen l-vő rozoga vasuti hidat újból építtesse a társaság.

* **Baleset a villamosnál.** A villamos vasut személyzete derekasán végzi feladatát a nagy forgalmat a kezdet nehézségei közt is akadálytalanul bonyolítja le. Baleset nem fordult elő a vonalakon, tegnap azonban már erre is volt eset. A nagyteleki-utcai szakaszon történt egy kisebb méretű szerencsétlenség. A városháza hátulso kapuján az utcára kijövő pusztajlaki gazdát ütötte el a Szent László tér felől jövő 5. számú kocsi. Az összeütközéskor a lovak elestek s a villamos csupán surolta az egyik ló csipőjét és fejt. A gazda sértetlen maradt. Az esetről Réz biztos vett fel jegyzőkönyvet. Az újajta baleset óriási tömeget csődített a baleset színhelyére.

* **Károkat okoznak a katonák.** A katonaság nem nagyon vigyáz a polgárság

vagyonára még béke időben sem, ez régen bebizonyított dolog. A váradi-velencei gazdák évről-évre megújuló panaszai szintén erről szólnak. Ez évben is a gyakorlatozó katonák sok kárt tettek a bevetett földeken, sőt a szénáskert területét sem kímélték. A szegény gazdák hova forduljanak más helyre panaszukkal, mint a városhoz. Ebből ugyan a már okozott károkkal szemben semmi hasznunk nincs, de legalább a további károsodásoktól megkíméltetnek. Nagyvárad város polgármestere átiratban kereste meg a katonai parancsnokságot, hogy kímélték a polgárok vagyonát s ne súlyosbítsák a gazdák különben is nyomoruságos helyzetét.

* **Földrengés az Érmelléken.** Vasárnap délelőtt 10 óra után Biharmegye északi részén erősebb földrengés okozott óriási ijedelmet a lakosság körében. A földrengés központja, úgy látszik Székelyhid volt s úgy ítélt, mint a szomszédos községekben érzékenyebb károkat is okozott. A községek lakossága jórészt éppen a templomban volt. Az első pillanatban nem tudták mire vélni a szokatlan türeményt, annál inkább, mert igen sokan nem érezték még földrengést, azonban már a másik pillanatban mindenki igyekezett a szabadba. Az erős rengés egy perc múlva ismétlődött. Székelyhidon több ház megrepedt. Asszonyvásáron szintén erősen érezték a földrengést. A lakosság zöme itt is templomban volt. A gyors egymásután következő kettős, mintegy 10 másodperczig tartó lökést nagy döngés előzte meg, amely után a templomban a padok felemelkedtek, a szobákban a butorok elborultak. Több épületben jelentékeny a kár; így a templom tornyának fala is megrepedt. A lakosság körében nagy a rémület mert a földrengés ismétlődésétől félnek.

* **Garázda csizmadialegény.** Vasárnap este 9 óra 25 perczkor a kóti vonattal megérkező dr. Stockker József ügyvédet, midőn Bodó Bertalan földbirtokos társaságában 1 egyfogatu bérkocsiba be akart ülni, a nagyváradi vasútállomás előtt Gönczi Imre csizmadiaségéd megtámadta s kabátja alul elővett üres söröstyéggel meg akarta ütni. A jelen volt Gere Károly rendőrelőőr két másik rendőrrel Gönczi Imrét legfogta s igazolás végett a rendőrségre előállította.

* **A vasárnapi zavargáshoz.** A szociálisták által rendezett vasárnapi zavargásról egyesek valótlan híreket terjesztenek. A verekedés kezdeményezőjét egyik helyi lap rosszul kapott információ alapján írta Krupka Lajosnak. Krupka Lajos nevű egyén nincs is. Krupka Ferencz pedig, aki az Oláry és Ferenczy cég alkalmazottja, a botrányban részt nem vett, követ nem dobott s egyáltalán nem szerepelt tevékenyen, csak nézőnek.

* **A Püspök-fürdő megnyitása.** Május 1-jével új élet költözik a Püspök-fürdőbe. Kernáts János bérlő hetek óta fáradhatatlan buzgalommal, semmi áldozatot nem kímélve, arra törekszik, hogy a fürdőt jó hírnevéhez méltóan adhassa át a nagyközönségnek s azt ma, május hó 1-én megnyitja. A gyönyörű tekvésű és minden kényelemmel ellátott fürdőben kitűnő konyhát, jó italokat és a legügyelmesebb kiszolgálást találják a vendégek.

* **Rendőri hírek.** Szabó Zoltán 18 éves nyomdászatanuló tegnap hajnalban szüleinek Huszár u. 7 sz. a. lakásán forgópisztolyal mellbelőtte magát a közkórházban kihallgatott, tettének okául életuntságot nevezett meg. Schwartz Lajos mészáros Ferencz nevű fiát, május 28-ától 29 ére virradó éjjel amint Magyar u. 29 sz. a. lakásukba be akart menni, 5 ember. közöttük egy tűzérszakasvezető megtámadott, s a flu, segítségére jött Schwartz Lajos mészáros egyik orbavágtá, majd pedig a tűzér szakasz-

vezető kardjával fejét behasította, s azután elszaladtak. A nyomozás során megállapítható volt, hogy a tettesek Kolozsvári, Végvári, Dobvári és Acsai Viktor, Vesztrás János cipészsegédek és Eberhardt tűzérszakasvezető volt, a kik ellen a bünvádi eljárás folyamatba tétetett.

* **Óriási szerencse Gaedickenél.** A most befejezett utolsó osztály huzásán a legnagyobb főnyereményt, 400.000 koronát $\frac{8}{8}$ -ad részben a 19406 számra, továbbá a 30.000 koronás főnyereményt $\frac{4}{4}$ -ed részben a 88837 számra egy és ugyanazon napon a szerencse által oly különösen kegyelt Gaedicke A. bankház, Budapest, Kossuth Lajos utca 11., szerencsés vevői nyerték.

Immár negyedszer jutott fenti szerencsegyűjtőde azon kellemes helyzetbe, hogy vevőinek a 400.000 koronás főnyereményt fizetheti ki. Említésre méltó, hogy egyedül a folyó sorsjátékban Gaedicke bankháza a 400.000, 60.000, 30.000, 15.000, 10.000 és sok 5000, 2000 stb. nyereményeket fizette ki

x **Vége! Vége! Vége!** Az amerikai gyémánt király elutazik. Ha van még olyan egyén Váradon és környékén, ki az amerikai gyémánt király remek művű utánpótlásait még eddig nem látta, az menjen azonnal és nézze meg, mely ily ritka alkalom soha többé nem fog kinálkozni. A még raktáron levő árúk a következő mélyen leszállított olcsó árban lesznek elárulva: Mi ezelőtt 4 frt volt, most 1 forint, ami ezelőtt 2 frt volt, most 50 krajczár. A még raktáron lévő tárgyak a következők: Gyűrűk, bróssok, nyakkendők, óraláncok, karkötők, kézelőgombok, fülbevalók, boutonok férfi és női double láncok stb. stb. Mondhatjuk, hogy ily ritka alkalom még nem kinálkozott s nem is fog kinálkozni soha itt Váradon. Amerikai Gyémánt Király főközlöte: Főutca 5. szám. (a volt Kiss Dávid és Társa urak helyiségében.)

Igazán csodálkozásunknak, meglepetésünknek kell kifejezést adnunk, ha végig nézzük az Amerikai Áruház most megérkezett újdonságait, melyek óriási mennyiségben vannak ottan felhalmazva.

És egyes köszönettel tartozunk, hogy 27%-an olcsóbban szolgál ki bennünket, mint bármely más üzletben.

IRODALOM.

Religio. Tudományos, társadalmi és irodalmi katolikus irat, megjelenik július és augusztus hónapot kivéve minden vasárnapon. Korunk összes kérdéseit szemmel tartja és megvitatja e magas nívón álló s úgy az egyházi, mint a világi katolikus intelligenciának szánt heti folyóirat. A külső alakjában és belső tartalmában előnyösen megújított derék lap kilenczedik számának is igen magas érdekes cikkei a következők. Antiochiai szent Ignác hitvallása (V.) Szentiványi József dról. — A szentírás sugalmazásának újabb elmélete (III.) Zubriczky Aladár dról. — Bocskay István (I.) Dudek János dról. — A katekizmus-ügy (I.) Pokorny Emánuelről. — A magyar baptisták (II.) Dudek János dról. — Egyházi krónika. —y —la-tól. — Irodalom. Küzdelmeim, írta Vámbéry Ármín. — A gyermekek vallása, írta Demkó György dr. — Új és gyakorlati elmélkedések, írta Vercruysse és magyarul kiadta Tóth Mike. — Telefon. — Szerkesztőség és kiadóhivatal. Budapest, IX. Ferencz-körut, 39. sz. Előfizetés egész évre 12 kor. félévre 6 korona.

A Magyar gazdák szemléje április havi füzetének első cikkében elparentálja Károlyi Sándor grótot, a magyar agráriusok elhunyt vezérének. További Tartalmában »Uj korszak« címmel találunk cikket, majd hosszabb értekezések következnek, ugymint »Széchenyi Imre

gróf agrárpolitikája«. Majd »Társadalmi munka, Amerikában, írta Németh József. — Shaffersburg lord, írta Kolozsvári Lajosné. — A német imperializmus, írta Verus. — Különfélék: Szocialista programok. — A gazdaszövetség igazgató folyóiratának szerkesztősége Budapest, IX. Üllői ut 21. szám alatt van. Előfizetés egész évre 12 korona.

EGYESÜLETEK.

A nőegylet választmányi ülése.

A biharmegyei és nagyváradi nőegylet f. hó 28-án özv. báró Gerliczy Félixné elnöklété alatt választmányi ülést tartott, melyen résztvettek özv. Grunwald Henrikné alelnöknő, Batig Ferenczné, Butyka Lajosné, özv. Busch Dávidné, Ficzek Lajosné, dr. Molnár Imréné, Schwartz Gézané, Szentlélek Kálmáné, Voszka Ferenczné választmányi tagok. Ficzek Lajos pénztáros és Böszörményi Géza jegyző.

A választmányi ülésnek legkiemelkedőbb mozzanata volt, amidőn az egylet elnöke özv. báró Gerliczy Félixné meleg szavakkal méltatta az egylet alelnöke özv. Grunwald Henrikné érdemeit, miket az Erzsébet-árvaház és a Lujza női menház vezetése, gondozása tekintetében szerzett, ki páratlan buzgalommal és áldozatkészséggel gondoskodik ezen két virágzó intézet mindennemű szükségleteiről. De különösen neki lehet köszönni a Lujza-menház létesítését; melyet ő indítványozott, melynek szervezésében, fejlesztésében és fenntartásában irányadó befolyása volt s a választmány indítva is érezte magát szeretett alelnöke érdemeit jegyzőkönyvbe is megörökíteni.

A választmány mély fájdalommal értesült a Lujza menház gondnoknője özv. Báthory Ferenczné elhunytáról, ki ritka buzgalommal és ügyszeretettel gondozta női menházat s elhatározta, hogy ebbeli érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti, s temetési költségéhez 100 koronával járul s ez uton felkéri az egylet tagjait, hogy folyó hó 29-én d. u. fél 5 órakor megtartandó temetésére jelenjenek meg.

A választmány örömmel vette tudomásul, hogy Mihályi Viktor balászfalvi érsek a Lujza menház javára 100 koronát adományozott. Elhatározta továbbá, hogy az egylet 40 éves jubileumát a báró Gerliczy család óhajására f. évi szeptember hóban fogja megtartani. Az évi közgyűlés megtartását e f. évi május hó 27-ik napján délutáni 4 órára az Erzsébet leányárvaházban tűzte ki, végül pedig rendes taggá felvette Nagy Kormány Zoltánné urnót.

A nagyváradi református kör.

A nem rég alakult nagyváradi református kör közgyűlésén a következők lettek egyhangulag megválasztva a kör tisztviselőinek:

Egyházi elnök Sulyok István, világi elnök Kiss Elek. Alelnökök Füredy László és Cser János. Titkár Gerencsér József. Ügyész dr. Thury Kálmán, Jegyzők Endrey Kálmán és Sarkady Sándor. Főpénztáros Molnár János. Segédpénztáros Kovács Béla. Főkönyvtáros Tenkey József. Könyvtáros Boros Péter. Gazda Körmendi József.

Választmányi tagok: Lukács Ödön, Beczki Sándor, Kesztűs János, Puskás Lajos, Szabó Dezső, Nagy P. István, dr. Várady Zsigmond, Nagy Lajos, Vaday József, Varga László, Török Sándor, Czeglédi Sándor, Czeglédi Jeremiás, Tatar Zoltán, Sáfrány Lajos, Homolya István, Mokri János, dr. Thury László, Csegőh János, Máthé Lajos, Tarsoly Ferencz, Sinka László, Oláh Lajos, Nagy Endre, Nagy József (mázoló).

Pótválasztmányi tagok: Bordé Ferencz, Acs Sándor, K. Nagy Lajos, Nagy Lajos (szücs), Balog Sándor, Balog János (bádogos), Tokay Mihály, Tóth Zsigmond, ifj. Beczki Sándor, Elek Lajos, Orbán Ferencz, Szücs József.

Az új körnek ma, május 1-én lesz a megnyitása.

Keresztény kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete Nagyváradon.

Vasárnap délután tartotta alakuló közgyűlését a Nagyvárad kerestény kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete. Az új egyesület célja az önálló kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak közt a kölcsönös társas érintkezést létrehozni, nekik a napi nehéz munka után nemes szórakozást nyújtani, a helyközvetítést eszközölni, a szakképzést lehetővé tenni és a főnökök és alkalmazottak közt esetleg felmerülő viszályokat választott bíróság által elintézni, úgy hogy az által elkerülhető lesz a sztrájk, mely mindenkinek árt, a kereskedőknek is, személyzetének is, a közönségnek is. Az egyesület tehát a keresztény felebaráti szeretet alapján igyekszik a társadalmi kérdés megoldását a maga körében előmozdítani. Rendes tagjai, akik szavaznak és választhatók, keresztény kereskedők és alkalmazottak, de pártoló tag lehet bárki, s a pártoló tagok az egyesület által nyújtott összes előnyökben részesülnek, vagyis az egyesület éppen nem állott senkivel szemben sem az exkluzivitás alapjára. Az új egyesületnek már is van kétszáz tagja. Megalakításában a nagyvárad kerestény világot fáradhatlan buzgósággal támogatták dr. Krüger Aladár ügyvéd és Mellau István főreáliskolai hittanár.

Az alakuló közgyűlést a kath. legényegylet helyiségében tartották meg, nagy érdeklődés mellett. Korelnökké Jelinek Ferenczet választották, akinek vezetése mellett az alapszabályokat megszavazták. Elnökké egyhangulag Láng József könyv- és papirkereskedőt választották meg, a ki a bizalmat megköszönte és az elnöki széklet elfoglalta. A többi tisztséget a következőkkel töltötték be: alelnök lett Tátray Gusztáv, jogtanácsos dr. Krüger Aladár, titkár Risztó György, pénztárnok, Jörös Zoltán ellenőrök Csatar István és Papp Géza, főjegyző Pfaff Kálmán, aljegyző Arnóczy József, háznagy ifj. Voszka István, könyvtárnokok Szövérdy Gyula és Bauer Nándor, számvizsgáló bizottsági tagok Ajtay Gyula, ifj. Jelinek Ferencz, és Blaha István, választmányi tagok Friedl Mihály, Strohmayer Pál, Farkas László Kutassy Béla, Czillér Imre, Mertz János, Kádár János, id. Jelinek Ferencz, Mezey János, Mertz Károly, Barabás Béla, Albert Kálmán, Jörös Lajos, Stark Károly, Kiss Endre, Krupka Ferencz, Fülöp János, Havranek Gyula, Hauser Ede, Andriská Jenő, Wittmann Antal és 8 póttag.

Közgyűlés végén Mellau István a legényegylet és az új egyesület testvéri egyetértését hangsúlyozta, dr. Krüger Aladár pedig lelkes szavakkal ajánlta az egyesület tagjai figyelmébe a kitartást annak nemes céljai körül. Az alakuló közgyűlés után a választmány megtartotta első gyűlését Láng József elnöklété alatt s a folyó ügyeket intézte el.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Hoffmann meséi. B.
Szerda: Bizancz C.
Csütörtök: Lotti ezredesei A.
Péntek: Bizancz B.
Szombat: Szulamit. C.

Hoffmann meséi. A bérlők részére egy-egy előadásra műsorba van iktatva e héten Herczegh Ferencz klasszikus alkotása: »Bizancz.« Közben énekes darabok mennek, így ma este megismétlik Offenbach gyönyörű operáját: »Hoffmann meséi«-t, melynek olyan őszinte meleg sikere volt a multkor felevenítés alkalmával, mikor a társulat új énekes tagjai mutatkoztak be. Ma is az ismert kiosztás mellett megy a darab.

Z E N E.

Geyer Stefke Nagyváradon. A városi árvaház javára érdekes hangversenyt rendez az árvaház vezetősége vasárnap, f. hó 6-án. A hangverseny legtöbb érdekessége Geyer Stefi, a világhírű magyar hegedűművész nő fellépte lesz. Kivüle közreműködnek még: Dienzl Oszkár, Király Józsefné (Nagyszalonta), Rendes Ili, Komlóssy Ilonka, Kürti István, Szmazsenka Ernő, Barta József, Vomácska József, továbbá az Orsolya-zárda 120 tagból álló zene- és énekkara, akik Bánk bányából fognak egy részletet előadni, a zárda fejedelmesszonyának előzeny engedelmével. Jegyek előre váltbatók Olasziban Huzella Gyulánál, Ujvároson Sebő Imre Kossuth-utcai üzlethelyiségében. Jegyek ára: 6, 4, 2 korona, állóhely 1 korona. A hangverseny 6-án este 8 órakor a Fekete Sas nagytermében lesz megtartva.

Igazságszolgáltatás.

A májusi esküdtek.

Május hóra tegnap sorsolta ki a törvényszék Barry József törvényszéki elnök elnöklété alatt a május hóra az esküdteket és helyettes esküdteket. Az ülésen jelen voltak dr. Csulyok Béla dr., dr. Korn Lajos, dr. Virág Béla, dr. Patkó Géza.

A sorsolás szerint rendes esküdtek lesznek:

Pankolics Károly, Köblös Ferencz, Katona József, Kornstein Emil, Török Gyula, Réh Ferencz, Szőke Gyula, Markovits Sándor, Márton Ferencz, Miskolczy Barnabás, id. G. Hegyesi Lajos, Miskolczy József, Molnár Lajos, Zethel Gyula, Simonyi Ernő, Fandtner László, Sági Péter, Juszt Károly, H. Koti Mihály, Sólyom Gyula, Zách János, dr. Piski Imre, Sztarill János, Méhes Lajos, Csatári József, Varga Géza, Hóbe Román, Dobi István, Gerlach Mihály, Békési Pál.

Helyettes esküdtek: Hajnal Arpad, Dull László, Topsal Vilmos, Kurcz Ignác, Feigenbaum Lajos, Tárnoki László, Leitner Lajos, Dobos Menyhért, Vicsay István, Szántay Gyula.

Osváthné kalandjai. Nincs év, amikor Osváth Demeterné bűnyben nem szerepel. Az idén két szenzációs bűnyben is szerepel, amelyek közül egyiket tegnap tárgyalták. Osváthné beperesített Móga János ellen egy 8000 koronás váltót. Mikor árverésre került volna a sor, a lefoglalt ingók sehol sem voltak. Akkor, mikor sikkasztás büntette miatt bünygyi eljárás fenyegette Mógát, egyszerre előállott azzal, hogy őt voltaképpen megcsalták, mert Osváthné régi pénzekkel hitegette őt s a régi pénzek beváltási költségeire kicsalt tőle több száz koronát. A 8000 koronás váltó is csak akkor lett volna értékesíthető, ha a régi pénzek előkerülnek.

Ezt a dolgot vagy 30 tanu kihallgatásával kellett valahogy tisztázni. Kihallgatták dr. Krüger Aladárt, aki előtt Móga a váltót minden további fenntartás nélkül aláírta s aki előtt a váltót Osváthné egy régibb, 8000 koronás kötelezvénynyel kicserélte. Kihallgatták dr. Várnai Ferenczet, aki a váltót később beperesítette s aki előtt Móga a követelés fenntartását több ízben beismerte. A kihallgatott tanuk Osváthné ellen semmit sem bizonyítottak, annál kevésbbé bünyegédséggel vádolt társai ellen.

Késő esti órákban került a sor a perbe-

szédekre, Gáthy Bálint vádbeszéde után dr. Krüger Jenő, aki dr. Krüger Aladárt helyettesítette, ügyesen átgondolt, kiváló jogász érzéssel megkonstruált, tartalmas vádbeszédben mutatta ki a vád alaptalanságát. A szenzációs bűnyben, melyben Milye Gyula táblabíró tanácsa ítél, ma reggel 9 órakor hirdetik ki az ítéletet.

NYILTTÉR.

Butor

A Preisz Mihály és Fia
csődtömegéből
meglevő BUTOROKAT megvettem, és

leltári árban árusítom.

Nagy Sándor-utca 4. sz. a.

Tisztséttel

Büchler Márton.

Telefonszám az egész megyére 626.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Írta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

B. Gy. Zilah. Nagyváradon a 19. hadosztály-tüzérezred állomásozik. Önkéntesi iskolájuk Temesvárott van. Az önkéntesi iskolában az oktatás május 1-ig tart, addig természetesen az önkéntesek Temesvárott vannak. Május 1-én mindenki b. vonul a saját ütegehez Nagyváradra s egészen a nagygyakorlatig, július végéig, augusztus elejéig Nagyváradon marad.

M. K. Páris. Köszönet a pompás cikkekért Szives üdvözlét.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, április 30.

Oszták hitelrészvény	678
Magyar hitelrészvény	796
Leszámitoló bank	506
Rimamurányi	525
Oszták-m. államvasuti részvény	670
Közuti vasút	594
Városi villamos vasút	327.50

A gabonatőzsde határídeje.

Budapest, április 30.

Buza okt.	16.82
Rozs okt.-re	17.12
Tengeri április 1906	14.
Zab ápr.-ra	13.64
Repeze aug.-ra	

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 április 30-án.

Magyar aranyjárdék 4%	115
Magyar koronajárdék 4%	95.85
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	86.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	96.60
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98
Magyar gyermek sorsjegy-kölesön	2.18
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	215.50
Oszták járadék papírban	160.50
Oszták járadék ezüstben	1.01
Oszták korona járadék	118.
Oszták járadék aranyban	170.50
1860. oszt. államsorsjegyek	1.60
Oszták-magyar bankrészvény	16.40
Magyar hitelbank részvény	8.23
Oszták hitelbank intézeti részvény	688.
Oszták magyar államvasuti részvény	685.50
20 frankos frankos (Napolendor)	14.02
Német birodalmi márka	117.32
London vista	240.30
Páris vista	95.80
20 márkás arany	23.40

Növényeinknek ellenálló képességét a növénybetegségekkel szemben növeljük.

Növényeink igen sokféle betegségnek vannak alávetve. Ezen növénybetegségek különböző eredetű betegségekkel szemben kultúr-növényeink nem mutatnak egyenlő mérvű fogékonyságot. Egyik növény kisebb, másik növény nagyobb mértékben tud ellenállást kifejteni a növénybetegségekkel szemben. Miután a gazdára nézve előnyös, hogy valamely növény minél több növényi betegséggel szemben, minél nagyobb ellentállást tudjon kifejteni, azért kívánatos volna, hogy növényeinket ezen betegségek ellen teljesen megóvjuk. Sajnos azonban ez módunkban nincs. Azonban a növények ellenálló képességét fokozhatjuk. A növények ellenálló képességének a fokozására azonban mint tőlünk távol álló tényező első sorban az időjárás gyakorol nagy befolyást.

Ezenkívül azonban a talajnak helyes és okszerű művelése a megfelelő módon végrehajtott istálló és műtrágyázás azok a tényezők, melyek a talaj fizikai és vegyi tulajdonságaira kedvező hatást gyakorolnak. Már pedig a kedvező vegyi és fizikai tulajdonsága a talajnak nagy fontosságúak a növények egészséges fejlődését illetőleg.

Fokozhatjuk a növények ellenálló képességét a megfelelő vetőmag használatával, a minden tekintetben való gondos ápolás által. Továbbá mindig iparkodjunk a növényfajta megválasztását is helyesen eszközölni, még pedig azért, mert a különböző fajták ellenálló képessége más és más. A növények ellenálló képességét a különböző növénybetegségekkel szemben pedig különösen figyelembe kell venni és fokozni akkor, ha vetőmag termelésről van szó.

A gyümölcsfák ápolása. A gyümölcsfák termése évről évre meglehetősen széles határok között ingadozik. Ha azt akarjuk, hogy a gyümölcsfák termése állandóan kielégítő legyen, azokat megfelelő ápolásban kell részesíteni. Első sorban pedig gondoskodni kell arról, hogy azoknak megfelelő táplálék álljon rendelkezésükre. A gyümölcsfákat kevés helyen részesítik megfelelő trágyázásban. Az istállótrágyát nem igen adogatják a gyümölcsfa alá. De a komposzt, emberi ürülék, trágyalé, vér stb. szintén csak ritkán alkalmaztatnak. A mesterséges trágyaféléknek minél szélesebb körben való alkalmazása szintén kívánatos volna. Ezen trágyafélékben módunkban volna az egyes tápanyagokat, olyan mennyiségben alkalmazni, a mely mennyiségben azokra szükség van.

A műtrágyák segítségével a fa gyorsabb növekedését, a gyümölcsstermés jelentékeny fokozását lehet elérni. A mesterséges trágyafélék közül a káli az erőteljes növést és dus hozamot mozdítja elő, miért is a kálitrágyázás különösen a termésben levő fáknál igen fontos. A foszfortrágya szintén fontos, mert a gyümölcsképzésre hatással van és kálival együttesen alkalmazva a gyümölcsök tökéletes fejlődését mozdítja elő.

A nitrogén a levél és a faképződést mozdítja elő, a gyümölcsök fejlődését elősegíti és a hozamot is növeli.

A gazda tehát a körülményeknek megfelelő trágyafélet választhatja ki és alkalmazhatja azt, amelyik céljának leginkább megfelel. Ha ugy a faképzés, mint a termés előmozdítására akarunk hatni, akkor együttesen fogjuk alkalmazni a műtrágyaféléket, különben pedig csak a céljukat megfelelően. A műtrágyaféléket a gazda mindig maga szerezzze be külön-külön, nem pedig kész keverékben vegye meg.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj nyaralási vállalat!

külföldi minta szerint

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy szücsmühelyünk vezetésére egy külföldön elsőrangú czegeknél nyert bő tapasztalatu szakavatott szücsmestert alkalmaztunk, ki is a nyaralásra szánt utazó és szörmeárukat nemcsak lelkiismeretesen gondozza, hanem azokat ki is javítja.

Tisztelettel 1567.

Heiman Lipót és Társa.

Szombat és ünnepnapokon zárva.

Telefon: 243.

Telefon. 243.

Raktárak biztosítva vannak!

Felhívás!

Az 1906. évi április hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésünk 2500 drb 200 korona névértékű új részvény kibocsájtása által intézetünk alaptőkéjének **egy millió** koronára lendő fel-emelését határozta el.

Ezen új 2500 drb részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden régi részvényre egy új részvény, a megállapított 200 kor. árban részükre fenntartatik.

Az új részvényekre a f. 1906. évi január 1-től a befizetés napjáig járó 5 százalékos kamatok megtérítendő, ennek ellenében az új részvények az 1906. év nyeregyében a régiekkel egyenlően részesednek.

Az új részvényekért a kibocsájtási áron felül az alapszabályszerű 2 kor. kiállítási díj és a törvényes 64 fillér bélyegilleték fizetendő.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag f. évi május hó 15-ig gyakorolni, s ugyanakkor a régi részvényeket az elővételi jog gyakorlására vonatkozó lebélyegzés véget pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek.

A befizetések részletekben is teljesíthetők, azonban az elővételi jog gyakorlásánál 10 százalék, azaz részvényenként 20 kor. fizetendő. A részletekben fizető a hátralékra július 1-től 6 százalék kamatot fizet.

A befizetésről ideiglenes igazolványok adnak ki, melyek a teljes befizetés után névre szóló részvényekre lesznek becsereelve.

Az utolsó részlet befizetésének határídeje f. évi november hó 30.

Ezen új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10. §-ának a késedelmes befizetőkre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1906. április 9.

Központi Takarékpénztár r.-társaság Igazgatósága.

Hirdetés.

A »NAGYVÁRADI HITELBANK« részvénytársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Leszámitol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, ékszerekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és földbirtokra.

Az igazgatóság.

Magyar bikák

500 k oronákezdve. Pekingi kacsatojások tucatzja ingyenes csomagolással 8 korona beküldése után szállíthatók.

Gróf Teleki Arvéd uradalmából posta: **Koncza.**

1571.

Nagyvárad
legujabb
látványossága

**Kálmán
Ferenc**

férfi- és fiuruha-áruháza

Fő-u. 5.

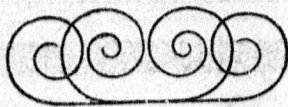
A dusan felszerelt rak-
tárban csakis legujabb
szabásu, a szövet ter-
mékek színe javából
készült

férfi és fiu ruhák

rendkívül olcsó
szabott árak mel-
lett vásárolhatók.

Meglepő izléses
gyermekruhák és
felöltők.

Kérem a cégre
figyelni!

Hirdetések

jutányos áron

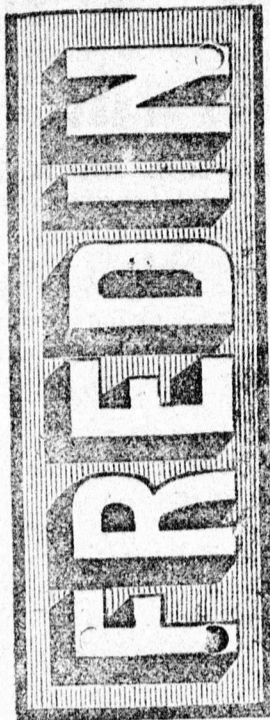
felvételnek

a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Kérjen
csak
Selle & Kary's

Legjobb

tisztítószert

1804. mindenféle
sárga és fekete cipőnek

Különösen ajánlható
Boxcalfs-, Oscaria-,
Chev- Laxnareck- és
cipőknek.

BÉCS, XIII.

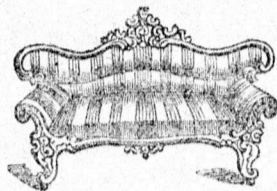

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és uri-
szoba berendezé-
sek, valamint az
egyres butordara-
bók a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata, — Kívánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám.

Hirdetmény.

A Bihar megyei Takarékpénztárnak 1906. évi április hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 1.200.000 koronáról 1000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsájtása által 1.800.000 koronára felemeli, mely új kibocsájtású részvények az 1906. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsájtandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

1. Két régi részvényre egy új részvény vehető át.
2. A kibocsájtási árban 830 koronában állapítatik meg, a melyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona és a felpénzből kibocsájtási költségek levonása után fennmaradó összeg, a tartalékalapok javára fog iratni.
3. Az új kibocsájtású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1906. évi osztalékban részesedvén, a megállapított kibocsájtási ár után 1906. évi január hó 1-től 5% kamat a befizetés napjáig szintén megtérítendő az új részvények után.
4. Az elővételi jog 1906. május 1-től május hó 20-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, vagy pedig Budapesten a Pesti magyar kereskedelmi bank értékpapír pénztáránál. 1906. május hó 20-án tul az átvételi jog megszűnik.

A ki átvételi jogával élni kíván tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül a fentebb megjelölt helyeken lebélyegzése végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, a mi, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzés után azonnal visszaadtnak.

5. A befizetések következőképen teljesítendő;

230 korona 1906. május 1-től május 20-ig,
300 korona 1906. május 21-től június 10-ig,
300 korona 1906. június 11-től június 30-ig.

és 1906. január 1-től
esedékes 5% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényveseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelmessége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

**A Bihar megyei Takarékpénztár
igazgatósága.**

Azon részvényes, a ki valamely befizetést a kitűzött határidőn tul teljesítene, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történnének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsájtását rendelheti el és ez esetben az ezel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértéken felül elért többleteket — a társaság tartalékait illetik. 1611.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradi czipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanoncz internátus 24 belakó, 18 bejáró tanoncz

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb s legtartósabb kivitelben

férfi, női,
és gyermek-

czipőket, csizmákat

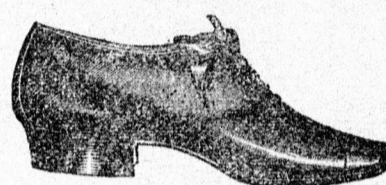
francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott árakon

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási**
üzletünkben árusítjuk.

*Különleges lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csendőrök és pénzügyőrök részére.*

Oriási szerencse Gaedickenél!

A most befejezett VI. osztályu huzáson immár negyedizben jutottam azon kellemes helyzetbe, hogy igen t. vevőimnek a

400.000 koronás nyereményt fizethettem ki.

Egyedül az előbbi sorsjátéknál a következő nyereményeket fizettem ki:

400.000 koronát **19406** számra

60.000	»	3952	»
30.000	»	88837	»
30.000	»	42778	»
20.000	»	88000	»
15.000	»	97214	»
10.000	»	71772	»

Vonatkozással ezen még el nem ért eredményre, ajánlok a XVIII. sorsjáték első osztályához, mely **május hó 23-án és 25-én** lesz

egész	fél	negyed	nyolczad sorsjegyeket
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

T. vevőim postabefizető lapot ingyen kapnak, mely által pénzküldemények díjtalanul utalhatók át.

Miután a kereslet sorsjegyeim iránt az elért rendkívüli eredmény révén előreláthatólag igen nagy lesz, ajánlom szükségletének mielőbbi beszerzését. Szaporítsa azok számát, kik elmondhatják, Gaedicke szerencséje útján lettek gazdagokká.

Gaedicke A. bankháza Budapest, Kossuth Lajos-u. 11.

HIRDE T É S E K

jutányos árban
felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”,
kiadóhivatalában.

Ajánkozás.

Középkori intelligens keresztény nő,
ki a háztartás minden ágában jártas,
kitűnően főz, idősebb urhoz, vagy papi
házhoz, házvezetőnőnek ajánlkozik.

Özv. Kiss Gedeonné,
1609. Kaszárnya-utca 9.

Végeladás!

Üzletünk feloszlata következtében nagy árukészleteinket
végeladás útján értékesítjük.

Miután a feloszlataknak a legrövidebb idő alatt kell befejeztetni, az összes
raktárainkban levő új és finom árukat minden árért,

a beszerzési áron alul is
mentül előbb kiárusítjuk.

A végeladás alá kerülő tárgyak a következők:

Finom legújabb divatu női ruhakelmék és női felöltők Divatos szép
delének, mosó cretonok, zefírek és batiztok. Legjobb hazai vásznak,
siffonok, asztalneműek, női és férfi kész fehérneműek, napernyők, bu-
torkelmék, ágyterítők, paplanok, madraczok és számos apróbb tárgyak.

Szőnyegekben

különösen praktikus jó minőségek
mélyen leszállított árakban.

Saját érdeke mindenkinek e kedvező alkalmat olcsó
bevásárlásra felhasználni.

Tisztelettel

Spitzer Testvérek

divatáruhaza, Zöldfa-utca.

Legrégibb és leg-
megbízhatóbb
a nyaralási vállalat.

Van szerencsénk a nagyérd.
közönség b. figyelmét nyaralási
vállalatunkra fölhívni, amelyet a
Horváth féle szücsüzlettel átvet-
tünk és azt a mai kornak meg-
felelően rendeztük be.

Elfogadunk nyári gondozásra
felelőség mellett bármily értékes
ruhákat, szörme árukat, függönyö-
ket, szőnyeget stb. azokat saját
műhelyünkben kijavítva hiba nél-
kül szolgáltatjuk vissza, kívánatra
azokért házhoz küldünk, az üzlet
és raktár tűz és betörés ellen biz-
tosítva van.

Becszes pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

Zboray Gyula
és társa

szücsüzlete Fő-utca 7. sz.

Lakás, Bethlen-utca 23.

saját ház.

1575.

Telephon 130.

Utazó kosarak, kézi bőröndök.

Telephon 130.

Alkalmi vétel

harisnyákban, fekete és mosó kötényekben, kézi-
táskákban, férfi és női fehérneműekben, nyakken-
dőkben, sét botokban, pálmák és fali diszekben,
ajándék- és disztárgyakban, tornaczipőkben.

Gyermekjátékokban mesés olcsó nagy választék van.

Friss és Társa

KORONA- és FILLÉR-BAZÁR.

Nagyvárad, Fő-utca, városi Bazár-épület.

Gyermekkoscsik és reformcsizkák.

Gummi különlegességek.

HÁASZ MANÓ

kézmű- és divatráuháza
NAGYVÁRAD Zöldfa-utca elején.

A költözködéshez szükséges:

Szőnyegek, gyapju és csipke függönyök,
madracok, paplanok, garnitúrák igen nagy
választékban kaphatók.

Az árak pedig igazán meglepő olcsók.

1503